

Camí cap al centenari (7): el treball i les activitats humanes assumides pel misteri de Crist

La vida oculta de Jesús a Natzaret revela que el treball i les tasques ordinàries tenen un valor diví profund: poden ser un camí vocacional i d'unió amb Déu que busca imitar tota la vida del Senyor. Les diverses circumstàncies en què es desenvolupa la vida ordinària i el treball quotidià confereixen a aquesta crida una dimensió veritablement universal: la fan

accessible a la immensa
majoria dels homes i dones de
tots els temps.

16/03/2026

Tota teologia del treball hauria de partir d'un fet històric senzill, però carregat de conseqüències: Jesús de Natzaret, el Verb fet carn, va treballar. De la mateixa manera que el tema del treball humà no ha estat sempre present en la reflexió teològica al llarg dels segles, tampoc el treball del Fill de Déu a la terra, generalment parlant, ha ocupat un lloc central en les diferents espiritualitats proposades per la predicació cristiana.

La forma directa i explícita dels ensenyaments de Jesús transmesos durant la seva vida pública — paràboles, discursos, miracles,

exemple— ha rebut, lògicament, més atenció que els anys de vida ordinària: uns trenta, dels quals podem suposar que almenys quinze estan dedicats al treball manual. En la catequesi, en les representacions artístiques, en les obres teològiques, en els comentaris patristics i espirituals, els tres anys de vida pública —culminats en el misteri pasqual de la seva mort i resurrecció— comprensiblement han destacat sobre la resta de la seva existència.

Per aquest motiu, la tradició de l'Església s'ha referit sovint als llargs anys de Natzaret anomenant-los *vida oculta*: oculta perquè va transcórrer lluny dels focus, immersa en la vida quotidiana, semblant a la de tants altres joves del seu poble i del seu entorn. El testimoni dels Evangelis és clar sobre això: «Molts, en sentir-lo, se n'estranyaven i deien: “D'on li ve, tot això? Què és aquesta saviesa que ha rebut? I aquests miracles obrats

per les seves mans? No és el fuster, el fill de Maria, el germà de Jaume, de Josep, de Judes i de Simó? I les seves germanes, no viuen aquí entre nosaltres? I no eren capaços d'acceptar-lo» (Mc 6, 2-3).

El terme grec *tékton*, amb el qual els evangelis designen el treball de Jesús —conegut com «l'artesà» o «el fill del fuster» (cf. Mc 6, 3; Mt 13, 55)—, inclou una sèrie d'habilitats manuals de cert nivell. Traduït en la Vulgata llatina com a *faber*, va evocar immediatament el treball del ferrer o del fuster, l'ofici de qui treballa amb destresa el ferro i la fusta. En realitat, el terme té un sentit més ampli: designa l'artesà que treballa amb diversos materials i inclou també l'activitat de l'escultor. Procedeix de la mateixa arrel que el terme «tècnica», tan central en la vida contemporània.

En el seu *Diàleg amb Trifó*, sant Justí comenta que «mentre era entre els homes, Jesús va fabricar, com a obres de fusteria, arades i jous, i així va ensenyar els símbols de la justícia i la necessitat d'una vida laboriosa» (LXXXVIII, 8). Sens dubte es tractava d'una feina remunerada, com correspon al context de la vida de Josep, espòs de Maria, i a la pràctica habitual de qui, sense riqueses ni propietats, es guanya el pa amb el treball de les seves mans. Així ho va fer Jesús: primer com a adolescent i aprenent al taller de Josep, i després com a adult, cridat ja a mantenir-se a si mateix i a la seva família.

Tot i que van ser anys de vida oculta, això no vol dir que l'impacte de la seva labor es limités a la llar de Natzaret. És raonable suposar que el seu ofici d'artesà va contribuir a millorar les condicions de vida dels seus veïns, als quals va reparar les

eines de treball o els va elaborar objectes útils per a les seves llars — mobles, eines i altres estris quotidians. Així, el treball de Jesús al taller va tenir una profunda dimensió de servei que, més tard, quan va iniciar la seva vida pública, es va manifestar d'una manera diferent.

Després d'haver exercit com a fuster, en el breu temps en què recorre els camins de Galilea i Judea com a rabí itinerant, treballa com a mestre i metge: ensenya, predica, cura. «Jesús recorria tot Galilea, ensenyant a les sinagogues, anunciant la bona nova del Regne i guarint entre el poble malalties i xacres de tota mena» (Mt 4, 23). És significatiu que aquests tres verbs —ensenyar, predicar, curar— siguin els més freqüents en els evangelis quan es fa referència a la seva activitat. Alguns comentaris transmesos per la tradició presenten amb certa vivor la imatge de Jesús

com a metge. La labor d'ensenyar i de curar manifesta, en el Fill de Maria, els trets habituals d'un treball humà. Jesús porta una vida intensa, experimenta el cansament, necessita dormir, té set i gana (cf. *Mt* 14, 13-14; *Mc* 1, 32-35; 3, 20; 4, 38; 6, 31; *Jn* 4, 6).

Un descobriment per anunciar al món

Si el Verb fet carn va assumir una naturalesa humana perfecta i completa (cf. Lleó el Gran, *Carta a Flavià*, DH núm. 293), no ha de sorprendre que tot itinerari cristià, la finalitat del qual és la identificació amb Jesucrist i la reproducció de la seva vida en la dels seus deixebles, hagi de trobar —en algun nivell— l'experiència humana del treball. No podria ser de cap altra manera. El treball forma part de la vocació originària de tot ésser humà, i la humanitat perfecta del Verb

encarnat també inclou
necessàriament aquesta dimensió.

Tanmateix, almenys al llarg del
segon mil·lenni de l'era cristiana, la
proposta d'una *sequela Christi* que
tingués com a centre del seguiment
de Crist aquest aspecte concret de la
seva vida —el seu treball— ha estat
relativament poc freqüent. Per això,
té un interès notable, en la vida
recent de l'Església, el fet que l'any
1928 sant Josepmaria se sentís cridat
per Déu a començar una fundació els
membres de la qual prenguessin
exemple del treball de Jesús, en què
es promogués de manera particular
la importància d'imitar l'activitat que
ell va exercir durant els anys de la
seva vida ordinària:

«Des de 1928 vaig comprendre
clarament que Déu desitja que els
cristians prenguin exemple de tota la
vida del Senyor. Vaig entendre
especialment la seva vida oculta, la

seva vida de treball ordinari enmig dels homes: el Senyor vol que moltes ànimes trobin llur camí en els anys de vida callada i sense brillantor. (...) Somio —i el somni s'ha fet realitat— multituds de fills de Déu, santificant-se en la vida de ciutadans corrents, compartint afanys, il·lusions i esforços amb les altres criatures. Necessito dir-los a crits aquesta veritat divina: si resteu enmig del món, no és perquè Déu s'hagi oblidat de vosaltres, no és perquè el Senyor no us hagi cridat. Us ha invitat a continuar amb les activitats i amb les ansietats de la terra, perquè us ha fet saber que la vostra vocació humana, la vostra professió, les vostres qualitats, no són gens alienes als seus designis divins, sinó que Ell les ha santificades com una ofrena gratíssima al Pare» (*És Crist que passa*, núm. 20).

Dues perspectives entre d'altres, relacionades amb aquesta intuïció,

apareixeran diverses vegades en la predicació de sant Josepmaria.

En primer lloc, la vida ordinària — precisament perquè Jesucrist l'ha assumida— no només es torna santificable, sinó que pot santificar qui la viu. És lloc de trobada amb Déu, d'oració i de servei als altres, d'exercici de les virtuts; en definitiva, lloc de santedat. No es tracta d'una condició de vida secundària o poc significativa, pròpia de qui no ha rebut una vocació *especial*. La vida ordinària, afirma el fundador de l'Opus Dei, és l'àmbit en què tothom pot escoltar la crida de Déu a la santedat, perquè aquesta mateixa va ser la vida encarnada a la terra pel Fill de Déu. Atès que tot el que és humà, excepte el pecat, ha estat assumit pel Verb fet carn, totes les realitats terrenals, ennoblides pel treball de l'home, ens poden configurar amb Crist.

En segon lloc, les diverses circumstàncies en què es desenvolupa la vida ordinària i el treball quotidià confereixen a aquesta crida una dimensió veritablement universal: la fan accessible a la immensa majoria dels homes i dones de tots els temps.

En els primers escrits de sant Josepmaria, tot això té el to d'un *descobriment* que vol compartir amb entusiasme: una llum nova situada al cor de l'experiència espiritual que va viure el 2 d'octubre del 1928 (cf. *Carta* 3, núm. 92; *Carta* 16, núm. 3). El que l'Evangelí semblava que havia deixat en silenci recupera inesperadament la paraula: el silenci de la vida ordinària es torna tan eloqüent com l'anunci públic del Regne.

«Tota la vida del Senyor m'enamora. Tinc, a més a més, una debilitat particular pels seus trenta anys

d'existència oculta a Betlem, a Egipte i a Natzaret. Aquest temps —llarg—, del qual, a l'Evangelí, amb prou feines se'n parla, ens apareix desproveït de significat propi als ulls de qui el considera amb superficialitat. I, això no obstant, sempre he sostingut que aquest silenci sobre la biografia del Mestre és ben eloqüent i enclou lliçons de meravella per als cristians. Van ser uns anys intensos de treball i d'oració, durant els quals Jesucrist va menar una vida corrent —com la nostra, si així ho volem—, divina i humana alhora; en aquell taller d'artesà, senzill i ignorat, com després davant de la multitud, tot ho acomplí a la perfecció» (*Amics de Déu*, núm. 56).

La presència del treball al cor de la missió de l'Opus Dei en l'Església respon, per tant, a una lògica profundament cristològica. En el fons, és la unió amb Crist a través del

treball el que permet que aquest es converteixi en l'eix al voltant del qual giren tant les virtuts amb què es tendeix a la santedat, com l'acció apostòlica i evangelitzadora que orienta cap a Déu totes les activitats humanes (cf. *Carta* 31, núm. 10).

Santificar el treball i identificar-se amb Jesucrist són, per a sant Josepmaria, dos programes que es complementen mútuament, parts d'un mateix missatge que ell se sap cridat a difondre (cf. *Carta* 14, núm. 12). Recordant la imatge de sant Agustí sobre les diferents flors que contribueixen a la bellesa de l'únic jardí de l'Església (cf. *Discurs* CCCIV, 3,2), si altres camins de santificació han destacat al llarg del temps diverses dimensions de la imitació de Crist, la vocació a l'Opus Dei es presenta com una crida a imitar la seva humanitat perfecta —en particular la seva vida de treball—, a través de la qual s'arriba al

reconeixement i a l'adoració de la seva divinitat.

«Aquells qui volen viure amb perfecció la fe i practicar l'apostolat segons l'esperit de l'Opus Dei, han de santificar-se amb la professió i santificar els altres amb la professió. Vivint així, sense distingir-se, per tant, dels altres ciutadans, iguals a ells, que amb ells treballen, s'esforcen per identificar-se amb Crist, imitant els seus trenta anys de treball a l'obrador de Natzaret» (*Converses*, núm. 70).

La raó més profunda per la qual els cristians estimen el món, el treball i les activitats humanes és que Déu mateix les ha estimat i les ha volgut per al seu Fill. Estan presents, des de sempre, en el projecte diví sobre el món i la història (cf. *És Crist que passa*, núm. 112).

Reconnectar amb el cristianisme primitiu

En examinar atentament el missatge del qual sant Josepmaria es reconeix portador, advertim que el *redescobriments* del qual parlem no s'assembla al que s'ha produït en altres moments anàlegs de la història del cristianisme. Al llarg d'aquests dos mil·lennis, en moltes ocasions, un aspecte de la vida cristiana, després d'haver caigut en l'oblit, s'ha tornat a il·luminar. Per exemple, sant Francesc d'Assís va recordar als cristians la importància de la pobresa evangèlica i del despreniment, en un temps en què molts batejats —també entre els membres de l'Església— semblava que l'havien oblidat. Sant Carles Borromeo va exhortar els sacerdots a una vida íntegra i a un lliurament total al seu ministeri, després d'una etapa marcada pel laxisme del Renaixement. I santa Teresa de

Calcuta, en una època dominada per l'individualisme, va mostrar a tots els cristians que la misericòrdia i la cura del proïsme no coneixen límits de religió, llengua o raça, perquè la tendresa de Jesucrist també arriba als no-creients, sense exigir-los res a canvi. Els trets fonamentals de la vida cristiana, que una vegada van ser compresos i viscuts per tots, es recuperen gràcies a la predicació d'aquests sants, per ser proposats de nou amb energia.

En el cas de sant Josepmaria, la invitació a buscar la unió amb Déu a través de la vida ordinària i del treball quotidià —precisament perquè és la vida assumida pel Verb encarnat— obeeix a una lògica diferent. El que ell comença a predicar durant els anys trenta del segle passat no és tant recuperar un aspecte concret de la vida cristiana com assenyalar un veritable canvi de perspectiva que afecta la seva

comprensió històrica i la manera d'explicar-la.

Segons el seu ensenyament, la vocació a la santedat i a la unió plena amb Déu es rep i s'exerceix romanent al mig del món, seguint Jesús en la seva vida ordinària i en el seu treball. Aquesta proposta no consisteix a *rescatar* una dimensió temporalment oblidada, sinó a *reconnectar* amb la vida del cristianisme primitiu. En aquells primers temps, les persones que anunciaven l'Evangelí i el testimoniaven amb la santedat de la seva vida ordinària eren, en general, cristians corrents que vivien entre els seus semblants: laics, homes i dones sense càrrecs ni ministeris específics en la comunitat eclesial. Tots ells s'esforçaven per reproduir la vida de Jesús en la seva pròpia: en la família, en el treball, en l'exercici de la ciutadania, tant al camp com a la ciutat, en les circumstàncies

variades que formaven l'existència dels fidels batejats durant els primers segles de l'era cristiana (cf. 1 *Pe* 2, 11-17).

En examinar els escrits de sant Josepmaria, s'observa com la referència a la vida dels primers cristians acompanya de manera constant les primeres explicacions sobre les característiques que havia de tenir la nova fundació (cf. *Camí*, núm. 925, 971; *Carta* 6, núm. 36). Així ho expressava també l'any 1967, en una entrevista concedida a la revista *Time*:

«Si es vol buscar alguna comparació, la manera més fàcil d'entendre l'Opus Dei és pensar en la vida dels primers cristians. Vivien profundament llur vocació cristiana; buscaven seriosament la perfecció a la qual estaven cridats pel fet, senzill i sublim, del Baptisme. No es distingien exteriorment dels altres

ciutadans. Els socis de l'Opus Dei són persones corrents; fan un treball corrent; viuen enmig del món com el que són: ciutadans cristians que volen respondre complidament a les exigències de la seva fe» (*Converses*, núm. 24).

La nova perspectiva predicada pel fundador de l'Opus Dei —que ell mateix descriu com a antiga com l'Evangeli i com l'Evangeli, nova (cf. *Carta 24*, núm. 1)—, es mostra immediatament rica en implicacions per a la vida espiritual dels creients en Jesucrist. Precisament perquè han estat assumits pel Verb encarnat, el treball i la vida ordinària tenen un valor diví sense deixar de ser plenament humans. Com més s'està al món, més es pot estar en Déu. Per ser divins, cal aprendre a ser profundament humà. D'aquí sorgeix la invitació a descobrir l'aspecte diví que s'amaga en les circumstàncies més comunes de l'existència.

Altres autors contemporanis de sant Josepmaria —o poc posteriors a ell— també havien reflexionat sobre la recuperació d'una teologia de les realitats terrenals i sobre la responsabilitat dels laics en la missió de l'Església. Alguns havien tornat a posar l'accent en la sacralitat del món i en el valor diví de la matèria. Tanmateix, la preocupació pastoral de sant Josepmaria i el seu entranyable afecte per la vida oculta de Jesús li van permetre veure un camí concret de vida espiritual en un estil de vida cristiana que s'havia de promoure i fer realitat, en un *programa* d'identificació amb Jesucrist. El seu punt de partida no era una posició teològica per defensar, sinó una missió per complir i una fundació per assegurar, perquè aquesta missió es mantingués en el temps.

«Jesús, creixent i vivint com un de nosaltres, ens revela que l'existència

humana, els quefers corrents i ordinaris, tenen un sentit diví. Per molt que hàgim considerat aquestes veritats, ens hem d'omplir sempre d'admiració en pensar en els trenta anys d'obscuritat, que constitueixen la major part del pas de Jesús entre els seus germans els homes. Anys d'ombra, però per a nosaltres, tan clars com la llum del sol. Més ben dit: resplendor que il·lumina els nostres dies i els dona una autèntica projecció, perquè som cristians corrents, que menem una vida ordinària, igual que la de tants milions de persones en els llocs més diversos del món» (*És Crist que passa*, núm. 14).

El que altres autors identifiquen com aspectes de la teologia cristiana que s'han de recuperar o revalorar, en sant Josepmaria eren un autèntic programa de vida, encarnat en homes i dones que segueixen els seus ensenyaments. D'aquesta manera,

ofereix una orientació clara a l'Església en el món contemporani i, en part, anticipa algunes de les conclusions del Concili Vaticà II. El fundador de l'Opus Dei està convençut que el misteri de l'Encarnació ha elevat de manera definitiva la dignitat del treball i de les realitats terrenals i ha fet possible que innumbrables persones descobreixin Déu on abans no el buscaven:

«Som cristians corrents; treballem en professions molt diverses; la nostra activitat entera transcorre pels carrils ordinaris; tot es desenvolupa amb un ritme previsible. Els dies semblen tots iguals, fins i tot monòtons... doncs, bé: aquest pla, aparentment tan comú, té un valor diví; és quelcom que interessa Déu, perquè Crist vol encarnar-se en la nostra feina, animar des de dins fins les accions més humils. (...) Crist s'interessa per aquesta feina que

hem de fer —una i mil vegades— a l'oficina, a la fàbrica, al taller, a l'escola, al camp, en l'exercici de la professió manual o intel·lectual» (*És Crist que passa*, núm. 174).

La *divinització* —concepte que fan servir els Pares de l'Església de tradició grega per expressar la participació del creient, per la gràcia, en la vida mateixa de Déu— adquireix en sant Josepmaria una nova amplitud: ja no es limita a l'ànima, sinó que s'estén també a les obres i a tota la vida del cristià. El que la perspectiva pneumatològica dels Pares subratllava en l'àmbit de la vida de la gràcia i de l'acció de l'Esperit, la visió cristocèntrica de sant Josepmaria ho prolonga fins al treball humà i tot el que en deriva i s'edifica amb aquest: «No es pot oblidar que el treball digne, noble i honest, en les coses humanes, pot elevar-se —i ha d'elevar-se!— a

l'ordre sobrenatural, bo i esdevenint un quefer diví» (*Forja*, núm. 687).

L'impuls que anima el fundador de l'Opus Dei no és únicament el desig legítim de revalorar, en la història de l'Església o en la reflexió teològica, elements essencials del missatge cristià que corrien el risc de ser descuidats, ni només l'afany de reafirmar les implicacions profundes del misteri de l'Encarnació perquè tornin a il·luminar la vida dels cristians; sinó que se sap dipositari d'una *missió*: secundar les mocions de l'Esperit Sant per il·luminar la vida d'innombrables homes i dones anunciant-los que «s'han obert els camins divins a la terra» (cf. *És Crist que passa*, núm. 21; *Amics de Déu*, núm. 314). Aquesta és la missió de l'Opus Dei que encén en l'ànima del seu fundador la flama d'una oració constant:

«Senyor, concediu-nos la vostra gràcia. Obriu-nos la porta del taller de Natzaret, a fi que aprenguem a contemplar-te a Vós, amb la vostra Mare Santa Maria, i amb el sant Patriarca Josep —que estimo tant i tant venero—, dedicats tots tres a una vida de treball sant. Es remouran els nostres pobres cors, us cercarem i us trobarem en la labor quotidiana, que Vós desitgeu que convertim en obra de Déu, obra d'Amor (*Amics de Déu*, núm. 72).

Aquesta sèrie està coordinada pel professor Giuseppe Tanzella-Nitti. Disposa d'altres col·laboradors, alguns dels quals són professors i professores de la Universitat Pontifícia de la Santa Creu (Roma).

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-es/article/cami-cap-al-
centenari-7-el-treball-i-les-activitats-
humanes-assumides-pel-misteri-de-
crist/](https://opusdei.org/ca-es/article/cami-cap-al-centenari-7-el-treball-i-les-activitats-humanes-assumides-pel-misteri-de-crist/) (16/03/2026)